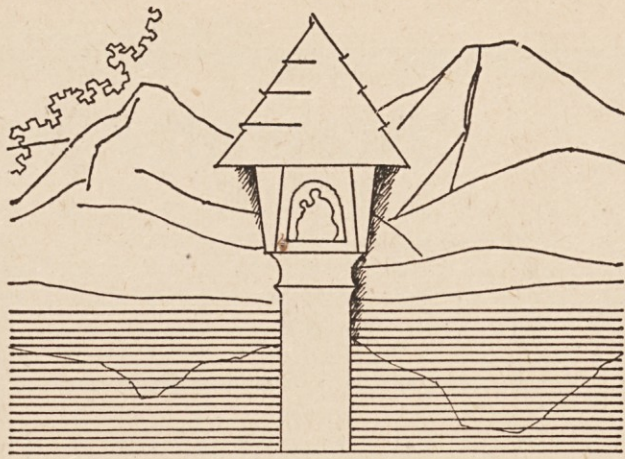

NAS TEDNIK

KULTURNO
POLITIČNO
GLASILO

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt P. b. b.

LETNIK XXII / ŠTEVILKA 2

CELOVEC, DNE 8. JANUARJA 1970

CENA 2.50 ŠILINGA

Južnim Tirolcem „Paket“ Kaj pa Slovincem?

Pod tem naslovom je izšel pred kratkim v „Primorskem dnevniku“ članek izpod peresa Karla Šiškoviča, ki je tako aktualen, da ga danes v našem listu objavljamo v skrajšani, a v začetku v malenkostno spremenjeni obliki.

Kot znano, je italijanski parlament odobril dokumente, ki predvidevajo začetek izvajanja »paketa« v korist južnotirolskega prebivalstva. Še pred tem sta uradna pooblaščenca avstrijske in italijanske vlade parafirala 2. decembra 1969 sporazum o pristojnosti mednarodnega razsodišča v Haagu v zvezi s kakršnimkoli sporom, ki bi nastal v zvezi z Južno Tirolsko. Izredni kongres južnotirolske ljudske stranke pa je 22. in 23. novembra (glej še članek v številki 48 našega lista »Paket sprejet«) sprejel v »paketu« predvidene ukrepe in »operativni koledar« za njegovo izvajanje. V Kopenhagnu sta 30. novembra zunanja ministra Avstrije (dr. Waldheim) in Italije (Moro) določila postopek, ki bo potreben za uresničevanje »paketa« in se sporazumela o vseh mednarodnih problemih v tej zvezi. 16. decembra je avstrijski parlament s 83 (OeVP) proti 79 (SPOe, FPOe) odobril »ukrepe«, kar pomeni, da bodo tem korakom morali slediti konkretni ukrepi italijanske vlade in parlamenta s formulacijo potrebnih ustavnih in navadnih zakonov ter upravnih aktov, kar naj v poznejšem času omogoči podpis dunajskega parafiranega sporazuma in še v poznejšem času njegovo ratifikacijo, šele na koncu pa »odvezo« Italije pred OZN.

Posebno zanimiva je bila razprava o »paketu« v italijanskem parlamentu. Teza italijanske vlade je stala ista kot v začetku spora: južnotirolsko vprašanje je italijansko notranjepolitično vprašanje, ki ga vlada ureja na podlagi svoje pravne ureditve in ustave, ni v neposredni zvezi z mednarodnimi obvezami (sporazum Gruber-De Gasperi z dne 5. 9. 1946), ki jih je Italija »izpolnila«; ukrepi v korist južnotirolskega prebivalstva so ustavnega značaja in niso bili »vsiljeni«. Formalno se bo mednarodno razsodišče v Haagu bavilo le z vprašanji v zvezi s sporazumom Gruber-De Gasperi, ne pa v zvezi s »paketom«.

Formalno je torej »paket« izraz italijanske dobre volje in uveljavitev člena 6 ustave, ki narekuje italijanski državi dolžnost, da izda »posebne določbe« zaščito »jezičnih manjšin«. Vsebinsko pa je sad dolgoletne bitke in dolgoletnih naporov treh »partnerjev«: avstrijske in italijanske vlade ter predstavnikov južnotirolske manjšine. Pri tem pa je zelo umestno, da je prav eden izmed dveh mednarodnih partnerjev, t. j. avstrijska vlada, postavila kot prvi pogoj za začetek praktičnega postopka soglasje tretjega partnerja, ki ga formalno ni bilo za nobeno zeleno mizo, a je bil zmerom prisoten kot družbena skupnost, o kateri so se pogajali in ki je dejansko izven kakršnegakoli formalnega okvira »odločala« ali naj se postopek za rešitev začne.

V resnici pa se je ob priliki pogajanj za rešitev južnotirolskega spora nemška manjšina izkazala ne le kot objekt, pač pa zlasti kot subjekt pogajanj, ker je bil njih pozitiven ali negativen izid res odvisen od njene volje oz. od njenega mnenja o bistvu predlaganih ukrepov.

Razveseljivo je dejstvo, da je italijanski parlament ob tem hudo resnem koraku k uresničenju člena 6 ustave pokazal, da sta nacionalistična ideologija in praksa osamljeni.

Ob uvodnih formalnih korakih za ure-

Sovjetska tajnost v izraelskih rokah

Izredno zanimanje vzbuja v ameriških vojaških krogih najmodernejša sovjetska radarska naprava, ki so jo izraelski komandosi zaplenili v smelem in hitrem vdoru na egiptovsko ozemlje. Izraelci so vest o tem podvigu uradno javili v nedeljo ponoči.

Tu gre namreč za radarsko postajo, vrste »P-12«, ki takoj zazna nizko leteča letala na območju 300 kilometrov. Sedem ton težko postajo je čuvala v Egiptu protiletalska raketna obramba sovjetske vrste »SAM-2«. Sodijo, da so jo Egipčani dobili od Rusov šele pred kratkim, kajti, kot poročajo izraelski letalski piloti, je postal egiptovski protiletalski ogenj v zadnjem času bolj učinkovit.

Obramba proti nizkemu letenju

Ameriško letalsko poveljstvo v Omahi je v tej zvezi izjavilo, da bi mogla biti ta zaplenjena radarska postaja velikanskega pomena za izpopolnitev ameriških bombnikov na dolge proge, kajti ti bi morali v primeru atomskega napada neovirano pro-

dreti v sovražnikovo radarsko območje. Vsaka podrobna tehnična novost te vrste radarja, bi lahko bila za načrtovanje ameriških letal zelo koristna.

V nedeljo pa je bivši vodja izraelske tajne obveščevalne službe in sedanji vojaški komentator izraelskega radia, general Herzog izjavil, da so v tej akciji izraelski komandosi zaplenili »popolnoma nepoškodovano sovjetsko radarsko napravo«.

Sovjetska radarska postaja se je nahajala na egiptovskem vojaškem oporišču Ras Gharib, okrog 200 kilometrov južno od Sueza, na obali nasproti Sinajskega polotoka. Operacijo so izvedli najprej s težkimi letalskimi napadi na druga egiptovska oporišča, da bi na ta način preslepili branitelja. Brez lastnih izgub, se je potem posrečilo Izraelcem (tehnično moštvo) s helikopterji premagati radarsko posadko, samo radarsko postajo pa so nato z dvema helikopterjema pripeljali 27 kilometrov čez prekop v neko izraelsko oporišče na Sinaju. Poleg radarja so pripeljali v Izrael kot plen tudi štiri egipčanske vojake.

Nadaljevanje razgovorov med Kitajsko in Sovjetsko zvezo

Sovjetsko zunanje ministrstvo je minuli teden objavilo, da se bo prvi namestnik zunanjega ministra in načelnik sovjetske delegacije na razgovorih s Kitajsko, Vasilij Kuznjecov kmalu vrnil v Peking, kjer se bodo nadaljevali razgovori med Kitajsko in Sovjetsko zvezo. Kuznjecov se je vrnil iz Pekinga v Moskvo sredi lanskega decembra na zasedanje vrhovnega sovjeta in partije.

Zahodni opazovalci v Moskvi sodijo, da pomenijo napovedana pogajanja pozitivno znamenje v sovjetsko-kitajskih priza-

devanjih za rešitev spora med obema državama.

Sovjetsko zadržanje v obmejnih vprašanjih je bilo točno označeno v vladni izjavi 29. marca in 14. junija lani: Moskva pravi, da v resnici ni med obema deželama nobenih teritorialnih vprašanj. Sovjetsko-kitajska meja je nedotakljiva »danes kot včeraj«. Kitajci pa v nasprotju smatrajo določitev teh meja kot rezultat »neenakih pogodb«, ki jih je morala Kitajska v 19. stoletju podpisati pod pritiskom.

Živahna dejavnost arabskih dežel

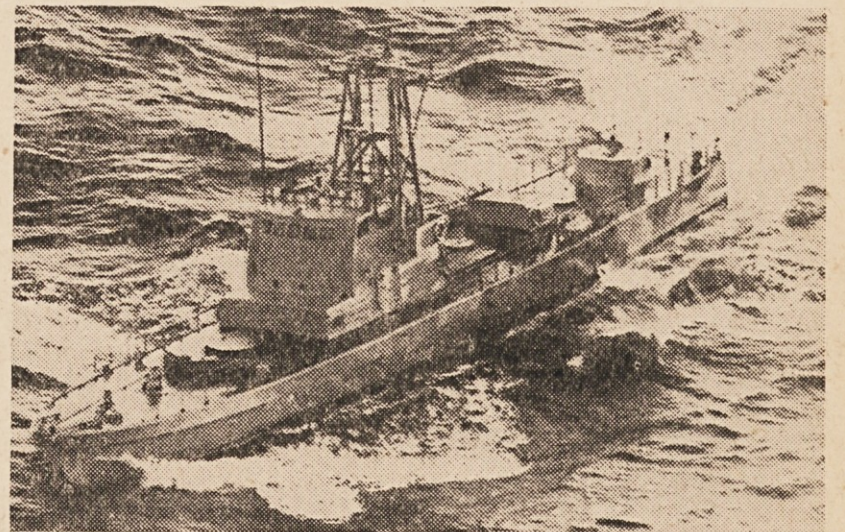
Libijski revolucionarno poveljstvo je izjavilo, da bo egiptovski predsednik Naser obiskal Libijo junija letos in da se bo na vabilo revolucionarnega sveta udeležil proslav ob dokončnem odhodu ameriških in britanskih vojakov iz libijskih vojaških oporišč.

Sudanski minister Faruk Abu Issa je izjavil kairskem časopisu »Al Gumria«, da se bo Sudan udeležil »malega vrha« arabskih dežel, ki so neposredno v vojni z Izraelom. Konference naj bi se udeležili: Egipt, Irak, Jordanija, Sirija, Sudan in Libija.

V Kairu je uradni predstavnik povedal, da po rabatski konferenci položaj Egipta ostane nespremenjen. Egipt bo okrepil vojaške operacije in je odločen osvoboditi vsa arabska področja ter mobilizirati vsa svoja sredstva. Dodal je še, da še zmerom veljajo načela, ki so bila proglašena na arabski konferenci v Kartumu leta 1967: »Nobene mirovne pogodbe, nobenih po-

gajanj, nobenega priznanja Izraela, nobenega popuščanja v pogledu priprav Palestincev.«

To je ena izmed petih pobeglih topničark, ki so nepoškodovane prispele v Haifo. Zadeva je precej vzburkala za praznike svetovno javnost. Sedaj je tudi francoska vlada, kot kaže, dala cherbourško afero ad acta. Prvotni suspenz dveh francoskih generalov, ki sta bila neposredno odgovorna za ugrabitev topničark, se je spremenil v pojasnjevanje, da oba obdolžena ne smeta biti kaznovana.

sničitev »južnotirolskega paketa« in spricho dejstva, da je italijanska vlada izjavila, da gre le za ukrepe v okvirih italijanske ustave, zlasti pa uresničitve člena 6 ustave, je jasno, da se ista vprašanja postavljajo za slovensko manjšino v Italiji. V tem trenutku nas briga dejstvo, da sta tako Rumor kot bivši tajnik karšinskih demokratov izjavila, da je »paket« izraz duha in črke ustave, zlasti pa volje, da se ustava v svojem posebnem členu o narodnostnih manjšinah uresniči.

Te izjave in ta dejstva nas prepričujejo: 1. Možne so »globalne rešitve« manjšinskih vprašanj (Rumor je govoril o »globalnem predlogu«); 2. Manjšina je priznana kot subjekt (v ustavi deklarativno, dejansko pa s tem, da so njeni predstavniki vstopili v komisijo 1961, z določenimi ukrepi »paketa« pa tudi s pristojnostjo v določenih stalnih vladnih komisijah) in zato je potrjena kot skupnost, mimo katere se ne more, ko gre za njene koristi; (Nadaljevanje na 5. strani)

Nixonove težave s kongresom

Dan pred svetim večerom je ameriški predsednik Nixon zaključil zasedanje 91. kongresa Združenih držav Amerike. Čeprav je bilo na zadnji predbožični seji ozračje v kongresu bolj mirno, ni bilo pa tako skozi vse prvo leto Nixonove uprave. Predsednik ima namreč opravka s kongresom, ki je v rokah demokratov, se pravi opozicije. Zaradi stalnih sporov med upravo Bele hiše in kongresom je bilo zakonodajno delo kongresa 1969 negativno. Od 46 zakonskih predlogov Nixonove uprave, jih je kongres sprejel samo 14. Tudi za 1970 ne pričakujejo boljšega zakonodajnega »učinka« ameriškega kongresa, ker bodo letos volitve v kongres in bodo senatorji in politiki obeh strank posvetili glavni del svojega časa javnim sporom in volilnemu boju.

Sedanji kongres se je postavil na stališče, da vzpostavi staro pravilo, da uveljavi svojo pravico na zakonodajnem področju. Znano je, da so ameriški kongresi v zadnjih petdesetih letih več ali manj opravljali nekako vobče nadzorstvo nad delovanjem uprave Bele hiše.

Glasovanje v kantonu Bernu

Po sto petinpetdesetletnem sporu med Francozi in Nemci v kantonu Bernu, so se pobotali kantonska vlada v Bernu, separatisti in antiseparatisti. V ta namen bodo organizirali ljudsko glasovanje, ki naj bi odločilo, ali naj francosko govoreče območje Jure postane samostojen kanton ali naj ostane pri kantonu Bernu, ki je večinsko nemški.

K R A T K E V E S T I

■ Poleg pet mrtvih je pri temperaturi minus 25 stopinj čakalo v torek ponoči v bližini Stockholma na svojo rešitev pet preživelih. Prisebna stewardesa je, potem ko je iz razbitin letala rešila štiri kolege, našla še nepoškodovani radijski oddajnik, po katerem je poklicala pomoč. Bila je

še sreča, da ni bilo v španskem letalu 70 potnikov, ki so malo prej izstopili, zaradi majhne okvare.

■ Iz Argentine poročajo, da je zaradi poplave, ki jo je povzročil jez, ki se je porušil, umrlo nad 100 oseb, mnog oje ranjenih, veliko jih pogrešajo, ogromna je materialna škoda.

■ Dne 6. januarja je bila ob 22. uri večer v prvem programu avstrijskega radia oddaja o narodih brez države. »Naš tednik« bo prinesel o tej oddaji podrobnejše poročilo in oceno.

Ob robu povedano

Ludvik Cajč

Dragi moji Slovenci, pa malo pomislite, mogoče se bo le izcimilo iz vaših misli, kdo je ta svojevrstni Ludvik Cajč ali kdo je kaj tisti čudni Marjan Meseč... Če ste gledali televizijske prenose avstrijsko-nemške skakalske turneje, ste najbrž spoznali, da gre tu za slovenska skakalca Ludvika Zajca in Marjana Mesca. Toda odkar nastopata ta dva skakalca na tej turneji, še nikoli nista doživela edinstvene časti, da bi ju imenovali napovedovalci avstrijske televizije s pravilnim imenom.

Smo še vedno optimisti in upamo, da se bo avstrijska televizija končno le ponižala tako daleč in bo poizvedela, kako se izgovarjajo pravilno slovenska in nasploh slovenska imena. Saj iz Raške nastane takoj, ko prekorači mejo svoje domovine, Raska, da omenimo samo en primer. Gotovo bi jih bilo še več.

Kolikor vem, so izgovarjali npr. ime de Gaulla napačno samo v kabareti.

čavko

Kratko vprašanje

Major v. p. Franz Kohla je napisal v celovški »Kleine Zeitung«, št. 297, 31. decembra 1969, »programatičen« članek »Der Kärntner Freiheitskampf«. Ne bi se spuščal tukaj v razna subjektivna naziranja pisca, ki je doživel sam tiste davne boje, kajti pri nas na Koroškem se je zadnjo jesen pokazalo dovolj jasno, da resnica pač le ni resnica. Prinesli bi samo kratek odlomek iz članka, pa kar v nemškem izvirniku:

»Der Kärntner Freiheitskampf bestand schon seit Tausenden von Jahren und änderte 1918/19 vorübergehend nur seine Form. Kärnten — so erweisen es schon die aus der Urzeit ergrabenen Kulturreste im Land, Waffen, Hausgerät oder Schmuck — ist ein Randgebiet, überdeckt von den Segmenten dreier großer verschiedener Kulturkreise, nämlich des mitteleuropäischen, des italienischen und des balkanischen. Diese drei Hauptkräfte verspürten am augenfälligsten den Abwehrkampf: zuerst das Vordringen des balkanischen Interesses, dann anknüpfend der hervorragend italienische Einfluß, bis wir endlich in der unserer Kultur und unserem Empfinden, unserem Willen und Sehnen nach entsprechender Macht des eigenen Volkes aufgingen.«

Prosimo zdaj majorja v. p. Franza Kohlo, naj nam pojasni poleg drugih odkritij natančno, kaj misli s preobrazitvijo pojma treh kulturnih krogov. Balkanski kulturni krog, kaj je to? So mar to stari Grki ali neki Ilirci (razni vodilni indoevropeisti trdijo, da jih sploh nikoli ni bilo!), menda ne celo nekdanji balkanski Nemci?

sova

ŠMIHEL

Na dan Treh kraljev popoldne je katoliško prosvetno društvo »Šmihelu priredilo družinsko dramo »SIN«.

Izborna podana igra je s svojo pretresljivo vsebino vse občinstvo globoko ganila.

Od več strani je bila izražena želja, naj se s ponovitvijo igre nudi poleg domačinom na vsak način tudi gostom od zunaj možnost, doživeti to od začetka do konca na peto odrsko dogajanje.

Vsak, ki je prireditelj 6. januarja morda prezrl, ali bil zadržan, naj izrabi to zadnjo priliko ter se udeleži

ponovitve igre

»SIN«

v nedeljo, 11. januarja, ob pol treh popoldne v novi farni dvorani v Šmihelu. Igra bo vsakega zadovoljila!

Prisrčno vabljeni od blizu in daleč!

V ponedeljek, dne 12. januarja 1970, bo otvorjena zanimiva

RAZSTAVA

Aleksandra Lampichlerja

Mladi avtodidakt je slušatelj pedagoške akademije v Celovcu. S svojimi risbami, akvareli in slikami mešane tehnike nastopi prvič v javnosti.

Razstava je odprta od 12. do 17. januarja v času od 9.—17. ure v dvorani katoliške akcije, Celovec, Waaggasse 18 (ob kapucinski cerkvi).

Ustanovitev filmskega kluba

LIBUČE

(Izpod libuškega zvona)

Naznanjamo vam, da smo po dolgem premišljevanju in razpravljanju ustanovili slovenski filmski klub. Morda se čudite, morda veselite, lahko pa tudi jezite, da je zopet eno slovensko društvo več. Nočemo večati števila društev, ampak hočemo začeti z delom na novem kulturnem polju. Sicer imamo že enega zelo aktivnega delavca na tem polju, to je g. Vinko Zaletel, vendar se nam zdi, da je takih treba še več. Polje je preobširno.

Dovolite, da vam na kratko omenimo namen, cilj in sredstva kluba:

1) Glavna naloga kluba je, da na podeželju prireja filmske predstave in sicer to tudi tam, kjer kulturno delo že umira, ali ga celo že dolgo ni več. Z našim delom hočemo poživiti kulturno delo.

2) Treba je, da se ohranijo dokumenti raznih kulturnih prireditev. To bo od sedaj naprej naloga filmskega kluba. Tukaj vabimo k sodelovanju vsa društva, ker bo le tako mogoče, da bomo zbrali največ dokumentov. Obračamo se na vsa društva s prošnjo, da nam pomagajo vsaj zdaj ob ustanovitvi kluba s tem, da nam pomagajo zbirati ljudi, ki bi radi v klubu delali ali pa ga podpirali. Čim več nas bo, tem lažje bo delo in tem več bomo napravili.

3) Cilj kluba bomo dosegli z aktivnim delom na področju filma; in sicer z lastnimi produkcijami (potopisi, snemanje

navad in šeg, ter raznih drugih prireditev), z izposojevanjem filmskega materiala in z nakupom filmov. Mislimo pa tudi na sodelovanje Slovencev po svetu.

4) Da pa bomo ta cilj tudi dosegli, je treba ljudi, mnogo ljudi. Zato vabimo vse Slovence, ki se zanimajo za filmanje in fotografiranje, da se prijavijo. Pripravili bomo tečaj, kjer se bomo vežbali, vadili in specializirali eni za glasbo ali komentar ali kamero, drugi za tehniko ali organizacijo ali režijo in podobno. V filmu so združena najrazličnejša področja in zato bo delo tako zelo vsestransko. K sodelovanju so torej vabljeni vsi, ki so se tudi do sedaj kulturno udejstvovali ali pa čutijo v sebi umetniški talent.

V ponedeljek, 5. januarja, je bil prvi zbor filmskega kluba, kjer so se zbrali vsi tisti, ki so imeli za ta klub zanimanje. Pri tem prvem sestanku smo si začrtali pot, ki jo bomo šli v prihodnjih letih. Pot bo težka in pestra. Za prvega predsednika je bil izvoljen Marko Jernej, njegov namestnik in tajnik je Andrej Kokot, blagajniško mesto pa je zasedel Paintner Mirko.

Kdor bi imel zanimanje za klub, bi se rad prijavil, ali vedel o njem še kaj več, naj piše na:

Slovenski filmski klub, 9010 Celovec, Postfach 395

Zbornik s koroško problematiko

Najmočnejše kulturno središče Slovencev v svetu je v Buenos Airesu v Argentini. »Slovenska kulturna akcija« danes ni le pojem v širokem in ožjem zamejstvu, temveč tudi v Sloveniji. Res je, da je pri nas na Koroškem zasledoval le majhen krog — le del izobražencev — vsakoletne publikacije te za Slovence tako pomembne kulturne ustanove, vendar tozadevnega vpliva na kulturni in idejni razvoj katoliško usmerjenih koroških Slovencev ni mogoče prezreti.

Med najširšimi plastmi našega prebivalstva pa je zbudila z delno objavo v našem listu že pred leti pozornost razprava, v kateri je globalno obdelana problematika veroučnega jezika v materinščini na koroških manjšinskih šolah in je izšla v Zborniku, ki ga izdajajo vsako leto Slovenci v Argentini. Pod naslovom »Boj slovenske manjšine v krški škofiji na Koroškem — Avstriji — Za verski pouk otrok v slovenščini« je začela izhajati leta 1966 doslej najtehtnejša in najobširnejša razprava o manjšinskem vprašanju med Slovenci sploh. Doslej je izšlo devet poglavij razprave pod sledečimi naslovi: Koroški Slovenci nekdanj in sedaj, Koroški Slovenci in krški ordinariat, Zgledi vlečejo, Ravnanje krškega ordinariata, Stališče krškega ordinariata tje zmotno, Rešitev problema v luči papeških okrožnic, Državna pogodba in koroški Slovenci, Rešitev problema in viditelji koroških Slovencev, Koroški Slovenci in civilna oblast. Razprava še ni zaključena ter sledi njeno nadaljevanje v naslednjem zborniku.

Spet in spet se pojavlja med koroškimi Slovenci zahteva po spremembi knjižne ureditve veroučnega jezika po naših šolah. Skoraj ni zborovanja ali tečaja, kjer bi se Slovenci ne dotaknili te, za koroške Slovence tako boleče rane. Tudi te dni se je pojavilo to vprašanje v diskusiji tako v okviru prvih »Koroških kulturnih dni«, kot tudi na tečaju »Katoliškega delovnega odbora« — torej Katoliške akcije — v Tinjah. Tudi pri prosvetnem ministru so predstavniki koroških Slovencev 15. decembra 1969 ponovno podčrtali nujnost tudi tozadevne spremembe manjšinskega šolskega zakona iz leta 1959. Hkrati so izročili predstavniki obeh organizacij koroških Slovencev prosvetnemu ministru izvod dokumentacije, ki jo je izdal Narodni svet leta 1966 pod naslovom »Für den Religionsunterricht in der Muttersprache«. Poudarjeno je bilo tudi celotno gledanje zastopnikov »Katoliške akcije krške škofije« ter omenjena skupna vloga tako sodelavcev in predstavnikov nemškega kot slovenskega oddelka KA naše škofije na prosvetno ministrstvo, ki je bila koordinirana s prevzvišenim gospodom nadpastirjem dr. Köstnerjem.

Ker se je dr. Anton Podstenar, avtor razprave o veroučnem jeziku, vsestransko

poglobil s temeljitim študijem v to vprašanje, ker je raztegnil svojo razpravo v zborniku na celotno zamejstvo in deloma druge manjšine v svetu, bi koroški Slovenci pozdravili, ako bi se našel kak mecen, ki bi omogočil ponatis celotne razprave v obliki knjige.

Zbornik 1969, ki je izšel te dni in so obdelani v njem predvsem važni kulturni dogodki v preteklem letu — zato »Zbornik 1969« —, obširno razpravlja o nadvse pomembnem dogodku v naši preteklosti, o petdesetletnici ustanovitve slovenskega vseučilišča in tridesetletnici Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. Zelo obsežne so dokumentacije pod vzglavjem »Razprave, dokumenti in pričevanja«, med njimi bosta zbudili precejšnje zanimanje razpravi o slovenskem politiku dr. Korošcu in sporazum med Hrvati in Slovenci ter članek »Atentat na Stjepana Ra-

Romanje v Lurd

OD 21. APRILA DO 1. MAJA 1970

Avtobusno podjetje Sienčnik iz Dobrle vesi prireja pomladi romanje v Lurd. Duhovno vodstvo preskrbljeno. Prijave sprejema in informacije daje Stefan Sienčnik, Dobrle ves.

diča, resnica o ravnanju«. Poleg misli k študentovskim uporom v svetu in razglabljanju o »Lepoti slovenskega jezika« naj opozorimo še na prispevek z naslovi »Paradna fasada in resnični položaj Cerkve v Sovjetski zvezi« in »Samoodločba narodov v sovjetski sferi od Lenina do Brežnjeva«.

Pod vzglavjem »Slovenstvu v čast, narodu v ponos« nam predstavljajo uredniki zbornika (Miloš Stare, Jožko Krošelj, dr. Tine Debeljak, Pavel Fajdiga in Slavimir Batagelj) ljudi, ki so se kot Slovenci v svetu uveljavili. V preteklih letih je bil objavljen opis življenja in delovanja sledečih oseb: dr. Milan Komar, dr. Karel Truhlar, dr. France Zajdela, Vojmir I. Bratina, Franja Golobova, France Gorše, Bara Remec, Dinko Bertonec, dr. Jože Jančar, dr. Tine Debeljak, Karel Mauser, dr. Ljubo Sirc, dr. Jože Velikonja. Sedaj pa sledijo imena: p. Ivan Žužek D. J., dr. Alojzij Šuštar in dr. France Mihelčič.

Prav tako beremo v zborniku poročilo »Iz dnevnika argentinsko-slovenske odprave na kontinentalni led 1967—1968«, sploh poglavje o naših gornikih, objavljen pa je tudi pregled proslav ob 50-letnici prve slovenske vlade.

Posebno mesto je posvečeno Slovincem v zamejstvu. Pod naslovom »Program Narodnega sveta koroških Slovencev« je ob-

Lansko jesensko vreme je bilo kmetom zelo naklonjeno! Z lahkoto so spravili pod streho svoje pridelke in ostalo je še časa za ženitev.

Sezona za to je pravzaprav maj, a ker mu oktober in celo november v lepoti prav nič nista zaostajala, sta se prav zdaj za skupno življenje odločila kar dva para.

Kot prvo smo »oddali« iz vasi Urško Vi-sočnik, pd. Lukejevo iz gornjih Libuč. Sledila je svojemu izvoljencu k Taiblnu v Bistrico. Poznali smo jo kot prijazno prodajalko pri Ferranu v Drvešji vesi.

V nedeljo, 9. novembra, pa se je uresničilo tudi to, kar smo radovedni Libučani že dolgo ugibali, bo ali ne bo? Sicer smo

Farna igravska mladina ponovi igro Prezihovega Voranca

»PERNJAKOVI«

v nedeljo, 11. januarja 1970, ob pol osmih zvečer v farni dvorani v Pliberku.

Prisrčno vabljeni

vedeli, da se mlada soseda Mežnarjev Rajmej in Irgičeva Trezka rada vidita, a za »srečen konec« seveda nihče ni vedel! Poroka je bila izven domače fare in v naj-ožjem družinskem krogu. Trezka si je za svojo nalogo kot absolventka gospodinske šole v St. Rupertu poskrbela dobro podlago. Njeno pridobljeno znanje, pridnost in srčna izobrazba bosta ugledni Mežnarjevi hiši gotovo v blagoslov. Mi vaščani želimo mlademu paru v novem stanu obilo sreče, Trezki pa še posebej, da bi si ustvarila na novem mestu topel dom, v upanju, da bo skrbno gojila »cvetke«, katere ji je vsadila v srce njena ljubeča mati: vero v Boga in ljubezen do materine besede! Bilo srečno!

SELE

(Družinski blagoslov — Prireditve)

Gozdnemu delavcu Franciju Hriberniku in ženi Katarini se je 6. decembra rodil šesti fantek, Nikolaj, tako da jih je sedaj pol ducata. Družina stanuje pri Malovodniku, gradi si pa niže spodaj lastno hišo.

Na praznik, 8. decembra, je bila v dvorani farnega doma mična prireditev. Petim litanijam je sledila proslava Brezmadežne. Nastopili so otroci z deklamacijami in ljubkim prizorom, zbor fantov in deklet pa je v krepkem nastopu posvetil Mariji svojo mladost. Kot uvod v bližnje praznike so otroci uprizorili tridejansko božično igro »Junak«:

Borovnikovi otroci pripravljajo jaslice, po božično drevesce pa pogumno gre mali Tonček, ki se ne boji škratov in njihove kraljice čarovnice. Drevesce mu najde in pomaga posekati beračica Jera, kateri je prinesel lonec žgancev. Divje so plesali škratje in čarovnica, zbežali pa pred Jero in njenim rožnim vencem. V smeh nas je večkrat spravila Slavka v trajnem strahu, da bo njen bratec počil, ker je pojedel toliko žgancev. Otroci so pokazali veliko veselja do igre, pa tudi visoke igralske talente. To bo dober igralski naraščaj za naš oder.

delano v zborniku podrobno poglavje doslej najširše politične diskusije med Slovenci na Koroškem. Prikazan je razvoj programa, objavljen prvotni osnutek z odmevi in diskusijo v javnosti, nato pa sledi celotno besedilo kot je nastalo ob upoštevanju diskusijskih prispevkov 26. maja 1968. Te seje so se udeležili predstavniki v Narodnem svetu zastopanih organizacij. Zanimivost dokumentacije zbujata tudi objava stališča tedanjega predstavnika Jugoslavije v Avstriji, veleposlanika Mojsova, v zvezi z njegovim uradnim obiskom pri koroškem deželnem glavarju, ki sovpada v čas diskusije o programu Narodnega sveta koroških Slovencev. Nato sledi v zborniku še oris »Kulturne podobe« Slovencev na Koroškem.

Poleg drugih zanimivosti iz kulturnega, političnega in gospodarskega življenja Slovencev odlikuje »Zbornik 1969« še bogata umetniška priloga. Zbornik je na razpolago v knjigarni Mohorjeve družbe v Celovcu.

Dr. Valentin Inzko

Bogata kuruzna žetev v letu 1969

Dne 27. novembra je sklicala glavna centrala kmetijskih zadrug za Koroško tiskovno konferenco pod geslom »Koruzna žetev leta 1969«.

Koroška pokrajina je v zadnjih letih svojo sliko docela spremenila. Koruzna polja in zopet koruzna polja. Kjer je le možno, je koruza izpodrinila druge posevke.

Poraba in potreba koroške koruze za pitanje prašičev in živine je skokoma narasla in samo za Koroško je bilo treba uvoziti nad 25.000 ton koruze iz inozemstva. In tako je imela propaganda domačih strokovnjakov tako kolosalen uspeh na kmetijskem področju.

BISTRICA V ROŽU

(Rož žaluje za Nakvancovim Foltom)

Novembra lani smo ob veliki udeležbi položili k zadnjemu počitku Valentina Plautza, pd. Nakvanca, železničarja v pokoj.

Na domu so se poslovili od rajnega domači župnik g. Skorianz in g. ravnatelj dr. Pavle Zablatnik, domači delavski pevski zbor »Harmonie«, slovenski študentje in godba na pihala tovarne akumulatorjev. Nakvancov Folt je bil izreden ljubitelj glasbe: bil je glasbeni avtodidakt — igral je veliko instrumentov, ustanovil je celo svojo kapelo, ki je obstajala nad 30 let in

bila znana pod imenom »Unterfeistritzer Tanzkapelle«. Pri tej kapeli so sodelovali še Franc Skofič, Joza Rutar, Hanzej Potočnik, Pep in Toni Kihslinger. Prinašali so veselje v vse vasi. Folt pa je ljubil nad vse svoj dom. Z vso ljubeznijo je gojil svoj sadni vrt. Vrata so bila odprta vsakemu, ki je pomoči prosil. Zadnja leta je veliko ribaril v Dravi.

Ob odprtem grobu se je poslovilo od rajnega gasilsko društvo, saj je bil rajni med njegovimi ustanovitelji.

Rajni Nakvancev oče naj počiva v miru, domača zemlja naj mu bo lahka!

Ker je oskrba in nega koruznih nasadov popolnoma mehanično mogoča, to se pravi da vsa dela od oranja, sejanja, osipanja, škropljenja proti plevelu celo žetve opravi traktor, zahteva koruza najmanj ročnega dela. Klimatične prilike so na Koroškem razmeroma ugodne in tako smo v zadnjih letih dosegli na Koroškem zelo visok prirastek koruznega pridelka.

Največjo skrb pač povzročajo jesenska žetev v oktobru in novembru. Uspeh dozoritve in žetve je seve odvisen od jesenskega vremena. Ker je bila letošnja jesen tako ugodna, so vse vrste koruze zelo dobro dozorele. V tej kratki dobi namreč še ni bilo mogoče vseh vrst koruze preizkusiti in dognati, katere vrste bi se za koroške klimatične prilike najbolje obnesle.

Ker pa ima koruza kljub dobri in dokončni dozoritvi v naših krajih visok odstotek vlage in sicer do 40 odstotkov, v Ukrajini in v Banatu le 20 do 25 odstotkov, je to poseben problem. Druge žitarice imajo tudi v naših krajih le kakih 20 odstotkov vlage.

Ob tako visokem odstotku vlage je seve koruza zelo občutljiva in se hitro pokvari, če ni hitro sušena. To sušenje mora doseči 13 in pol do 14 odstotkov vlage.

Že pri prvi rekordni žetvi leta 1967 so nastale velike težave s sušenjem ter vskladiščenjem koruze.

Da bi se temu odpomoglo, so koroške zadruge med temi tudi slovenska zadruga v Globasnici zgradile 13 zadržnih sušilnic z dnevno zmogljivostjo od 800 do 1000 ton. Vse te sušilne naprave so stale 32 milijonov šilingov. Privatnih sušilnic je bilo v tem času zgrajenih 60 z dnevno zmogljivostjo do 1000 ton.

Vse naprave za sajenje, negovanje, sušenje in vskladiščenje so stale zadruge okoli 110 milijonov šilingov.

Pri vseh ogromnih pripravah za letošnjo bogato žetev koruze je nastalo vprašanje vskladiščenja in za to primernih prostorov za vseh nad 30.000 ton, ki so jih prevzele koroške zadruge.

Prepotrebne prostore so vendar našli na celovškem letališču v hali za letala, v veliki hali na razstavišču celovškega velesejma in v strojni hali glavne centrale.

Pri tem delu je zadrugištvo zopet dokazalo, da je na mestu. Brez zadržne pomoči bi ne bilo mogoče doseči takih podvigov, ker kmetijstvo samo ne bi zmoglo takih finančnih bremen. Zlasti je zadrugištvo omogočilo, da so kmetje takoj dobili plačane svoje pridelke.

Sodobne rastline pozimi

V času, ko se vrt pripravlja na zimsko spanje, se bolj posvetimo sobnim rastlinam. Za uspevanje sobnih rastlin v stanovanju, ki zanje ni najidealnejše mesto, je važno, da razporedimo lončnice po njihovih zahtevah po temperaturi, vlažnosti zraka in osvetlitvi.

Največ toplote zahtevajo: fikusi, monstere begonije, hoye, scindapsus, maranta, tropske praproti, uzambardska vijolica, kalamhoe in še nekatere manj razširjene lončnice. Gojimo jih le v ogrevanih prostorih s stalno temperaturo od 15 do 25 stopinj Celzija.

Vse navedene lončnice pa ne prenesejo suhega zraka in velike toplote s centralno kurjavo ogrevanih prostorov. Zanje so najprimernejše: aspidistra bilbergia, chlorophytum, cissus cyperus, euphorbia splendens, gumijevcev-ficus elastica in pumila, bršljani, hoye, kakteje, monstera, sansevieria, sukulentni, tradescantija in cvetoče čebulnice.

Veliko toplote in veliko zračno vlažnost zahtevajo vse tropske rastline, na primer orhideje, tropske praproti in uzambarska vijolica.

V prostorih z nizko zračno temperaturo od 5 do 10 stopinj se najbolje počutijo: azaleje, kamelije, ciklame, sobne smrečice ali azankarije, nekaj višjo temperaturo pa želita asparagus in fatsia (aralia) — 8 do 12 stopinj.

Tudi kaktusi ne prenesejo dobro visoke temperature ogrevanih prostorov, ker se s tem ne prekine rast in prihodnje leto le slabo ali sploh ne cveto. Zato jih prezimujemo prav tako pri temperaturi okoli 5 stopinj kot vse rastline z oken in balkonov.

Darujte za tiskovni sklad!

Sončno lego v stanovanju ljubijo: arancaria, asparagus, espidistra, listnate begonije, fikuss, praproti, filodendron, primule, sansevieria, tradescantia in zimzelen.

Če rastlinam ne moremo nuditi najugodnejših pogojev preko zime, prilagodimo temu primerno zalivanje. Preobilno zalivani fikusi na hladnem mestu reagirajo z rumenjenjem listja, zato zalivajmo rastlinam na hladnejšem mestu manj, na toplejšem pa bolj kot normalno.

Sobe zračimo le tako, da mrzel zrak ne poškoduje rastlin, ki so za velike spremembe temperature zelo občutljive.

Imž. A. B.

Družina LEVSTIK

iz Opčin pri Trstu
Ul. Hermada, 13/I

lastnik hotelov
„BLED“ in „DANIELA“

Via S. C. in Gerusalemme 40
Roma — Rim

želi in vošči

vsem sorodnikom, prijateljem, bivšim gostom ter svojim bližnjim in daljnim sodelavcem

srečno in uspeha polno novo leto 1970!

„Minoritäten - nicht ‚Fremdkörper‘ sondern Brüder!“

Zigeuner gibt es in Österreich seit Anfang des 14. Jahrhunderts, und zwar nicht nur als veremungs- und daher notstandsbedingte »Gewohnheitsdiebe«, sondern auch als beliebte Musikanten. Kroaten gab es teilweise bereits im Karantenerstaat; die heutigen Burgenländischen Kroaten wurden im 16. Jhd. von ungarischen und österreichischen Grundherren zur Wiederbesiedlung zahlreicher, von den Türken zerstörter Dörfer ins Land gerufen. Tschechen wanderten seit dem Ende des »30-jährigen Krieges« in Niederösterreich (vor allem in Wien) als tüchtige Handwerker und beliebte Dienstboten zu. Und daß Alemannen seit dem Ende des 15. Jhdts. die rätoromanische Bevölkerung Vorarlbergs und des tirolischen Außerfern überschichteten und daher ebenfalls zu einer eigenständigen österreichischen Volksgruppe geworden sind, die sich kulturell zu Recht mehr den Deutschschweizern als den »Innerösterreichern« verbunden fühlt, macht sie trotz ihrer Eigenwilligkeit noch zu keinen »Fremdkörpern« im

gemeinsamen österreichischen Vaterland. Dessen Wert haben während der siebenjährigen deutschen Besetzung unsere mitbewohnenden Volksgruppen vielleicht noch stärker erkannt als wir deutschsprachigen Österreicher. Die verbrecherischen

Morde an unseren Juden und Zigeunern, die brutale Verfolgung aller volkstreuem Kärntner Slowenen, die Diskriminierung von burgenländischen Kroaten und Magyaren sowie von Wiener Tschechen und die Beseitigung der Vorarlberger Landesautonomie, trugen entscheidend dazu bei, daß heute auch diese Mitbürger die österreichische Staatsnation als Konsensualnation empfinden. Daß sie sich volksmäßig (ethnisch) anderen Kulturnationen gleichermaßen verbunden fühlen, ist ebenso natürlich wie die Zugehörigkeit der Südtiroler zur österreichischen Kulturnation.

Wir deutschsprachigen Österreicher sollten uns freuen, daß wir in unseren andersvölkischen Mitbürgern eigene

Brücken in eine größere Welt

besitzen. Ihre Erhaltung und Pflege liegt nicht nur im außenpolitischen Interesse unserer Republik, sondern sollte zu einem Herzensanliegen aller Patrioten werden. Reden wir weniger von »Völkerverständigung« und »Vereinigt Europa«, sondern behandeln wir zuerst einmal die Österreicher mit anderer Muttersprache oder Volkszugehörigkeit wie unsere

Brüder.

Besuchen wir ihre Siedlungen! Reden wir mit ihnen — nicht nur über Sitten und

Gebräuche, sondern auch über ihre existentiellen Sorgen! Vertiefen wir uns in ihre Sprache und Volkskultur. Zeigen wir Zivilcourage, wenn ein sich noch immer als »teutscher Herrenmensch« fühlender Österreicher über sie abfällige Äußerungen macht! Verzichten wir auf sogenannte »Gaskammer-Witze« ebenso wie auf diskriminierende Bezeichnungen wie »Behm« oder »Jid«, »Windischer« oder »Krowott« — wobei natürlich auch der »Piefke«, »Tschusch«, »Katzelmacher«, »Pollack« und ähnliche, gleich überhebliche wie geistlose Titulierungen von Ausländern ein für allemal aus unserem Wortschatz gestrichen werden sollten! Und betrachten wir

die berechtigten Wünsche

unserer nationalen Minoritäten niemals von der Warte parteipolitischer Wahlstrategie, sondern als jeden Patrioten berührende und daher von ihm zu unterstützende Anliegen!

Was wir als Menschen und österreichische Patrioten, als Demokraten und auch als Christen darüber hinaus ablehnen müssen, ist die noch heute anzutreffende üble Tendenz zur

Förderung der Assimilierung anderssprachiger Volksgruppen.

Eine solche finden wir sowohl in Südkärnten als auch im Burgenland. Ihre Moti-

Južnim Tirolcem „Paket“ ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

3. italijanska vlada ne postavlja uresničenja ustave kot nekaj konkretnega le za nemško manjšino, pač pa kot načelno stališče »italijanske države«.

Vse to pomeni, da ni mogoče ob teh izjavah in ob teh dejstvih mimo vprašanja slovenske manjšine. Tudi Slovenci, ki se leta borijo za priznanje svojih pravic v okviru italijanske pravne ureditve, zlasti še na podlagi ustave, pričakujejo, da jih tudi formalno priznajo za subjekt, za skupnost, ki je nosilka določenih interesov, pravic in zahtev (člena 2, 3 in 6 ustave), da se prizna potreba po »globalnih predlogih« za ureditev njihovega statusa in da se v sporazumu z njihovimi predstavniki začnejo prvi koraki za pripravo potrebnih ukrepov, ki naj privedejo do rešitve njih vprašanj.

V nasprotnem primeru bi prišlo na dan, da je bila italijanska vlada ob južnotirolskem vprašanju »prisiljena« na ta korak in da pričakuje z zanikanjem iste problematike na slovenski manjšinski ravni prav tak pritisk za priznanje potrebe po preučitvi in uresničitvi »globalnih predlogov« za status Slovencev. Nihče si ne dela utvar, da ne bo več treba, spričo določenih izjav italijanskih vladnih predstavnikov, političnega boja, za uresničenje teženj, zahtev in pravic Slovencev v Furlaniji—Julijski krajini. A eno je politični boj, kakršen je nujen v pogojih demokratične dialektike, drugo pa je to kar se je dogajalo v zvezi z Južno Tirolsko. A prav tega drugega so se Slovenci stalno izogibali in so zmerom uporabljali v sklopu Italije metode demokratičnega političnega boja, ki je zrasel iz njihovih lastnih vrst in iz vrst političnih strank, v katerih so vključeni. Ne bi bilo pravilno, da bi odgovorni vladni dejavniki in voditelji vladnih strank prisilili Slovence, da se razočarajo, zlasti v sedanjem trenutku, ko ne obstajajo le formalni ustavni pogoji za rešitev njihovih vprašanj, pač pa tudi široka demokratična fronta strank tako v parlamentu kot v republiki.

TV tedenski program TV

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

PETEK, 9. 1.: 10.00 TV v šoli: Gost pri Hansu Froniusu - 10.30 Tehnični instrumenti: Laser - 17.30 Smuk za ženske iz Grindelwalda - 18.20 „Ribič Dagobert“, lahko noč za najmanjše - 18.25 Podoba Avstrije - 18.50 Skoki v zraku „Clavdija“ - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.15 „Beg v Saharo“ - 22.25 Čas v sliki.

SOBOTA, 10. 1.: 12.55 do 14.45 Smuk za moške; 40. mednarodno smučarsko tekmovanje iz Wengena - 16.30 Za otroke od 5. leta dalje: „Pony“ - 16.50 Za mladino od 11. leta dalje: Daktari - 17.40 Za družino - 18.20 Ribič Dagobert; lahko noč za najmanjše - 18.50 Dober večer... reče H. Conrads - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Cirkus Krone - 22.30 „Ivanhoe“, črni vitez, pustolovski roman.

NEDELJA, 11. 1.: 9.55 do 11.15 Slalom za moške, 1. spust - 11.55 do 13.15 2. spust; mednarodno smučarsko tekmovanje iz Wengena - 16.15 Za mladino od 11. leta dalje: „Moj prijatelj Flicka“ - 16.40 Za mladino od 14. leta dalje: Stik - 17.00 Za družino: Za zvezdami - 18.00 Veselo in ostrejšje - 18.25 „Ribič Dagobert“, lahko noč za najmanjše - 18.30 S skrito kamero - 19.00 Čas v sliki - 19.30 Šport - 20.10 Kristjan v času - 20.15 „Smrt v Kasbahu“ - 21.25 Koncert dunajske filharmonije - 22.15 Čas v sliki.

PONEDELJEK, 12. 1.: 18.00 Poskus - 18.20 „Ribič Dagobert“, lahko noč za najmanjše - 18.25 Podoba Avstrije - 18.50 Zaljubljen v čarovnice - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 Šport - 20.15 Pesem z Dunaja „Pojdi počasi po starih ulicah“ - 21.00 Poštni predal 7000 - 21.10 Šport - 22.10 Čas v sliki - 22.25 Velika jazz-predstava.

TOREK, 13. 1.: 17.45 Smučanje za ženske iz Badgasteina - 18.00 Angleščina - 18.20 „Ribič Dagobert“, lahko noč za najmanjše - 18.25 Kulturne aktualnosti - 18.50 Sodnik na Divjem zapadu: „Ubežnik“ - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Vaš nastop, prosim. Gledališka oddaja - 21.10 „Lunino tele“, vesoljska komedija - 22.50 Čas v sliki.

SREDA, 14. 1.: 10.00 TV v šoli: Gotika v Avstriji - 10.30 Predarlska - 11.00 Program za delavce: Šport - 12.25 do 14.00 Smuk za ženske iz Badgasteina - 16.00 Za otroke od 6. leta dalje: „Medvedji otrok“ - 16.40 Za mladino od 11. leta dalje: Saltkraken - 17.10 Kdo dela z nami - 17.30 Smučanje - 18.00 Francoščina - 18.20 „Ribič Dagobert“, lahko noč za najmanjše - 18.25 Podoba Avstrije - 18.50 „Dragi stric Bill“ - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 Šport - 20.15 Sestanek z živalmi - 21.00 „Evripidova Helena“, pesnitev po Evripidu priredil Kurt Klinger.

ČETRTEK, 15. 1.: 10.00 TV: Avstrijski iznajditelji - 10.30 Gost pri Gertrudi Fussenegger - 10.55 do 12.00 Slalom za ženske; smučarsko tekmovanje v Badgasteinu: 1. spust - 12.55 do 14.00: Slalom za ženske; 2. spust - 18.00 Dobrodošli v Italiji: Italijanščina za začetnike - 18.20 „Ribič Dagobert“, lahko noč za najmanjše - 18.25 Še enkrat o smučarskem tekmovanju v Badgasteinu - 18.50 Inšpektor Leclerc dožene - 19.15 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 Šport - 20.15 „Zlati strel“; evrovizija iz Bochuma - 21.45 Jour fix z Wolfgangom Krausom - 22.45 Čas v sliki.

PETEK, 16. 1.: 10.00 TV v šoli: Gospodarstvo; zlato - 10.30 Resna knjiga ali listi z datumi -

11.00 Program za delavce: „Lunino tele“ - 18.00 Pregled na smučarska tekmovanja na Hahnenkamnu v Kitzbühlu - 18.20 „Ribič Dagobert“, lahko noč oddaja za najmanjše - 18.25 Podoba Avstrije - 18.45 Zračni taksi - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 Šport - 20.15 Komisar: „Morilec s papirnatimi cveticami“ - 21.15 Casovni potek dogodkov - 22.15 Čas v sliki.

TELEVIZIJA LJUBLJANA

NEDELJA, 11. 1.: 9.15 Poročila - 9.20 Po domače z ansambлом Mihe Dovžana - 9.50 Kmetijska oddaja - 10.40 Otroška matineja: Nove dogodivščine Huckleberryja Finna, Stan in Olio - 11.25 Posnetek prvega slaloma za moške in prenos II. slaloma iz Wengena - 13.15 TV kašipot - Športno popoldne - 18.15 Pogani iz Kummerona - nemški film - 20.00 TV dnevnik - 20.30 3-2-1 - 20.35 Humoreska - 21.20 Videofon - 21.35 Športni pregled - 22.10 TV dnevnik - Drugi spored: 20.00 TV dnevnik - 21.00 Spored italijanske TV.

PONEDELJEK, 12. 1.: 17.50 Lutkovna oddaja - 18.15 TV obzornik - 18.30 Pod ledenimi sotori - oddaja iz cikla „Od zore do mraka“ - 19.05 Obrazcov in njegove lutke - 20.00 TV dnevnik - 20.30 3-2-1 - 20.35 I. Shaw: Pokopljite mrtve - drama TV Beograd - 21.35 Človek s kamero: Imenoval sem ga John - 22.05 Poročila.

TOREK, 13. 1.: 17.45 Nove dogodivščine Huckleberryja Finna - serijski film - 18.15 TV obzornik - 18.30 Torkov večer pod lipo - 19.05 Statistična kontrola kakovosti - oddaja iz cikla „Sodobno poslovanje“ - 19.30 Voznik v prometu - oddaja iz cikla „Cesta in mi“ - 20.00 TV dnevnik - 20.30 3-2-1 - 20.35 Velika imena sodobnega filma: Ingmar Bergmann - Ženske sanje, švedski film - 22.15 Veselje v glasbi - II.

SREDA, 14. 1.: 16.55 Smuk za ženske - posnetek iz Badgasteina - 18.00 Tiktak: Otroške igre - 18.15 Glasbeni ciciban - 18.30 Poročila - 18.35 Na sedmi stezi - športna oddaja - 19.05 Popularna glasba - 19.20 Kalejdoskop - 20.00 TV dnevnik - 20.30 3-2-1 - 20.35 Teh naših 50 let - I. oddaja - 22.05 Navihanka - III. dejanje baletne predstave - 22.35 Poročila.

ČETRTEK, 15. 1.: 16.10 Posnetek slaloma za ženske iz Badgasteina - 17.45 TV obzornik - 18.40 Propagandna oddaja - 20.00 TV dnevnik - 20.30 3-2-1 - 20.35 F. M. Dostojevski: Bratje Karamazovi - nadaljevanje - 21.25 Kulturne diagonale: Večer z Janezom Bolko - 22.10 Shenandoah - serijski film - 22.35 Poročila.

PETEK, 16. 1.: 17.45 Pravljica - 18.15 TV obzornik - 18.30 Mladinski klub - 19.05 Svet na zaslону - 20.00 TV dnevnik - 20.30 3-2-1 - 20.35 Oče tudi - angleška komedija - 22.05 Quiz 70 - posnetek oddaj TV Beograd - 22.30 Poročila.

SOBOTA, 17. 1.: 14.20 Smuk za moške - posnetek iz Kitzbühla - 15.30 Košarka lokomotiva: Crvena zvezda - prenos Zagreb - 17.40 Poročila - 17.45 Glasba ne pozna teme - II. del - 18.15 Propagandna oddaja - 18.20 A. Daudet: Tartarin v Alpah - nadaljevanje - 19.20 S kamero po svetu: Afganistan II. del - 19.45 Cikcak - 20.00 TV dnevnik - 20.30 3-2-1 - 20.35 TV magazin - 21.35 Rezervirano za smeh Stan in Olio - 21.50 Novi rod - serijski film - 22.40 Evropsko prvenstvo v kegljanju na Bledu in veleslalom na Pohorju - reportaža - 22.55 TV kašipot - 23.15 Poročila.

Zemljo seizmograf (potresomer) na Mesecu. Kot so iz Houstona sporočili tisku, ti podatki tudi navajajo, da je opaziti nekakšno posebno gibanje Mesečevih tal. Očitno gre za drsenje Mesečevih kamenin in peska po stenah kraterjev navzdol.

Astronavta Neil Armstrong in Edwin Aldrin sta geologom v Houstonu poročala, da žal nista imela dovolj časa niti možnosti, da bi bila lahko prinesla s seboj na Zemljo vse zanimive kamne z Meseca, ki sta jih lahko videla med svojim dve uri in 40 minut dolgim postankom na Mesečevem površju.

Astronavta sta tudi predlagala, naj bi bili bodoči potniki na Mesecu opremljeni s posebnimi torbami ali nahrbtniki, kamor bi lahko spravili vse zanimivo kamenje. Armstrong je povedal, da je videl na Mesecu posebne drobce, podobne kristalom in kremenцу, na drugih kamnih pa je bilo mogoče videti steklaste lise.

Ker vesoljca vsega tega kamenja nista mogla prinesiti s seboj, ugibajo znanstveniki v Houstonu, ali ne gre morda za naravno steklo.

KONČNO ZMAGA AVSTRIJE V SMUČANJU

V švicarskem kraju Adelboden je bilo v ponedeljek mednarodno tekmovanje v veleslalomu za moške. Avstrijski smučarji, ki doslej še niso dosegli nobene zmage, so se lahko tokrat oddahnili, kajti prvo mesto je pripadlo najboljšemu avstrijskemu smučarju - Karlu Schranzu, presenečenje dneva je bilo 2. mesto zahodnega Nemca Seppa Heckelmüllera, 3. je bil Italijan Dumeng.

INDUSTRIJSKE NALOŽBE V ZDA

Ameriško trgovinsko ministrstvo je predvidelo, da bo njih industrija v letošnjem letu naložila v naprave 78 milijard 100 milijonov dolarjev ali 9,7 odstotka več kot leta 1969, kar naj bi dokazovalo, da ima gospodarski napredek Združenih držav Amerike dobre izgleda za prihodnost. Kljub temu pa v Združenih državah Amerike predvidevajo, da razvoj ne bo dosegel lanske ravni. Gospodarstveniki pravijo, da je treba razvoj omejiti, če se hoče zmanjšati pritisk inflacije nad ameriškim gospodarstvom.

IZRAEL ODKLONIL ROGERSOV MIROVNI NAČRT

Izraelska vlada je zavrnila Rogersove predloge za mir na Srednjem vzhodu. Izrael je objavil sporočilo, v katerem zavrača na arabske napade, ki jih podpira Sovjetska zveza, krivdo za napetost na tem področju. V izjavi je tudi rečeno, da bodo »zunanji

vplivi in pritiski« samo poslabšali možnosti za mir. Izraelska vlada kritizira končno tisti del Rogersovega govora, v katerem se zahteva umik izraelskih čet iz zasedenih ozemelj.

Izraelski predstavnik zunanjega ministrstva pa je izjavil, da bo Izrael namenoma prezrl resolucijo Organizacije združenih narodov o arabskih beguncih. Predstavnik je izjavil, da je ta dokument del dolge vrste resolucij, ki jih podpira samo manjšina, sestavljena iz arabskih in komunističnih držav ter muslimanskih dežel prijateljev Arabcev.

NA IZNAJDLJIV NAČIN IZTERJAL DOLG

Dokaj nenavadno je skušal neki 59-letni zobozdravnik iz Lübecka (Zahodna Nemčija) izterjati dolg: ko je v restavraciji zagledal bivšega pacienta, ki še ni poravnal starega računa, ga je postavil pred izbiro: »Dvajset mark - ali pa greš brez zob domov!« Pacient, 34-letni mizar, se je tako prestrašil, da je brž skrivaj vzel iz ust zobno protezo, jo vtaknil pod klobuk in izjavil, da je zobe pustil doma. Tega pa mu zobozdravnik ni verjel. Začela sta se preriivati, proteza je padla nesrečnemu pacientu izpod klobuka, zobni zdravnik jo je pograbil in s svojim plenom pobegnil iz lokala. Ogorčeni mizar je zdirjal za njim in pri tem prišel pod kolesa tovornjaka. Hudo poškodovanega so morali prepeljati v bolnišnico.

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 11. januarja: 07.00-07.30 Duhovni nagovor. - S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. - PONEDELJEK, 12. januarja: 14.15-15.00 Informacije. - Žena, družina, dom. - 18.00-18.15 Za naše male poslušalce. - TOREK, 13. januarja: 14.15-15.00 Informacije. - Dr. F. Czigán: Pojmo! Naša pesem je naša vez. - Športni mozaik. - SREDA, 14. januarja: 14.15-15.00 Informacije. - Poper in sol. - ČETRTEK, 15. januarja: 14.15-15.00 Informacije. - R. Klopčič: Vrhunska dela literature za violino in klavir - George Enescu. - PETEK, 16. januarja: 14.15-15.00 Informacije. - Iz ljudstva za ljudstvo. (Na obisku pri Andreju Mičju v št. Vidu v Podjuni). - SOBOTA, 17. januarja: 09.00-10.00 Od pesmi do pesmi - od srca do srca.

SLOVENSKE RADIOODDAJE VATIKAN so odslej:

VSAK DAN OB 19. URI na kratkem valu 48,47, 41,38, 31,10 m na srednjem valu 196,2 m.

Rez pri jablanah in hruškah

Za vse dežele, ki veljajo za velike pridelovalke pečkarjev, je značilno iskanje novih poti, kako zmanjšati proizvodne stroške in doseči čimprejšnjo rodnost. Tudi pri jablanah in hruškah so potrdili velike prednosti, ki jih v vseh pogledih dajejo sploščne vzgojne oblike krošenj pred okroglimi. Pri jablani je na palmeti mogoče pridelati znatno večji odstotek bolj obarvanih in po debelini izenačenih plodov, ki so porazdeljeni po vsej krošnji, kar pri kotlasti ni primer. Poročajo tudi o drugi splošeni krošnji, primerni za jablane, in sicer v obliki pahljače ali zastave, ki omogoča hitro oblikovanje drevesc, še posebej na srednje bujnih podlagah. Drevesca se pri tem hitro strnejo v živo mejo. Jablane pri tej obliki začnejo hitro roditi in ne potrebujejo toliko delovnih ur. Zanimiva je tudi tako imenovana madžarska palmeta z vodoravnimi vejami na šibkih vegetativnih podla-

gah. Pri oblikovanju drevesnih krošenj je pri jablanah zelo pomembno, da poznamo naravne tendence rasti vej, še posebej, kakšen kot tvorijo pri izraščanju iz debla. Ta kot je namreč različen pri posameznih sortah. Nekatere sorte tvorijo npr. odprt kot in to je treba izkoristiti pri vzgoji krošne. Zanimivo je dognanje, da dosežemo pri vzgoji krošne brez rezi in z redčenjem plodov pri sortah zlati delileš in abondanca boljše proizvodne rezultate kot pri isti vzgoji brez redčenja plodov ali vsakoletnim močnim obrezovanjem.

Mesec ima debelo skorjo

Vrhnja skorja Meseca je po ocenah ameriških znanstvenikov debela približno 20 kilometrov. Do teh sklepov so prišli geologi mesečevega raziskovalnega centra v Houstonu na osnovi podatkov, ki jih je prenašal na

Bei

A & O

da kauft man sooo!

POSEBNA PONUDBA

od 9. do 15. januarja 1970

Rdeča pesa, 2-lit. kozarec	S 12.90.-
Grah s korencem 1/1 doza	S 5.80.-
Reininghaus-žganje 35%, 1 lt vključno z davki	S 38.90.-
Mössmer-»Kalterer«, lahko rdeče vino, 1 lt vključno z davki	S 14.50.-
2 lt, vključno z davki	S 27.90.-
Walde Stefferl keksi (zavitek)	S 5.20.-
»Distinction« spray za lase, 16 oz.	S 12.50.-
Neobvezno priporočamo, nekartelirane vodilne cene!	

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašujejo v našem listu!

Berite in širite „Naš tednik“!